

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Budějice

1889–1949

Inventář

EL NAD č.: 1528

AP č.: 588

Eva Ulrichová

Klatovy 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady se volili ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Místní školní rada v Buděticích vznikla v roce 1868. V té době byla Obecná škola v Buděticích dvoutřídní a byly k ní přiškoleny obec Budětice, Bohov, Čepice, Lhota a Vlkonice. Navštěvovalo jí 143 dětí. Tento počet dětí se stále zvyšoval, takže v roce 1885 povolila c. k. zemská školní rada výnosem ze dne 5. 12. 1885 rozšíření dvojtřídní školy s 206 žáky na trojtřídní. Vyučování v této třídě bylo zahájeno až 1. března 1890, kdy místní školní rada zajistila pro tuto třídu místnost v čp. 10 a okresní školní rada dosazení nového učitele. Ve škole bylo zapsáno 251 dětí. V roce 1892 se místní školní rada rozhodla přestavět školní budovu, aby v ní mohly být vyučovány všechny tři třídy.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. 12. 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. 1. 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. Podle tohoto nařízení byla Místní školní rada v Buděticích v prosinci 1920 rozpuštěna a v lednu 1921 byla zvolena nová. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady nebo mohl být jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce). Jak tato nařízení měnila vývoj místní školní rady v Buděticích, se nepodařilo zjistit. V letech 1939–1946 nebyly vedeny zápisy ze schůzí této rady.

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. V Buděticích byla v roce 1946 zvolena nová místní školní rada, která složila slib do rukou okresního školního inspektora Václava Presla. Dne 25. dubna 1947 se konala ustavující schůze místní školní rady.

Činnost místních školních rad zanikla zákonem č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány společně s archiváliemi školy dne 4. 4. 1978 - přír. č. 54/78 Základní devítiletou školou Budědice. Archivní fond Místní školní rada Budědice EL NAD 1528 byl v roce 1998 vyčleněn z archivního fondu Základní devítiletá škola Budědice EL NAD 1257.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časový rozsah fondu je 1889–1949. Jazykem archiválií je čeština. Po fyzické stránce jsou archiválie poškozeny prachem.

Fond obsahuje 1 úřední knihu z let 1897–1949 (chybí zápisy z let 1939–1946), 1 podací protokol z let 1889–1938 a 1 kartonů spisů z let 1889–1946. Nedochovaly se knihy zápisů ze schůzí před rokem 1897, podací protokoly po roce 1938, ani jiné archiválie.

Při zpracování archivního fondu došlo ke změně časového rozsahu z 1871–1949 na 1889–1949 v evidenčním listu NAD, kde došlo pravděpodobně k překlepu při zápisu do této evidence, protože v knize přírůstků je zapsán stávající časový rozsah 1889–1949.

V roce 2004 byly matriky žáků z let 1873–1950 přesunuty do archivního fondu Základní devítiletá škola Budědice v rámci jeho zpracování, protože u nich bylo evidentní, že byly vedeny ve škole řídícím učitelem, nikoliv místní školní radou.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho Dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

- I. Úřední knihy
- II. Spisový materiál
 - a) Registraturní pomůcky
 - b) Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond obsahuje knihu zápisů ze schůzí z let 1897–1949, ve které je uvedeno složení místní školní rady a popis její činnosti v daných volebních obdobích. V této knize však chybí zápisy z období od března 1939 do dubna 1946. Dále se ve fondu dochoval podací protokol z let 1889–1938 a několik spisů. Z těch lze čerpat údaje např. o zanedbání docházky žáků, kdy byli rodiče vyzýváni místní školní radou k vysvětlení tohoto jejich postoje. Z úřední korespondence s OŠR, z oběžníků MŠR a pozvánek na schůzi MŠR můžeme získat informace o činnosti místní školní rady.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2015 a archivní pomůckou opatřila v roce 2016 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 19. 2. 2016

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy. *Farní škola Budětice*. EL NAD 1847.

SOKA Klatovy. *Základní devítiletá škola Budětice*. EL NAD 1257.

SOKA Klatovy. *Archiv obce Budětice*. EL NAD 722.

SOKA Klatovy. *Místní národní výbor Budětice*. EL NAD 20.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařský-královský
čj.	číslo jednací
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	ministerstvo vnitra
OŠR	okresní školní rada
ppr	podací protokol
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOKA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Úřední knihy			
1	Zápisy ze schůzí	1897–1949	ukn 1
II. Spisový materiál			
a) Registraturní pomůcky			
2	Podací protokol	1889–1938	ppr 1
b) Spisy			
3	Úřední korespondence - OŠR	1889–1946	kar 1
4	Úřední korespondence - rodiče žáků	1891	kar 1
5	Oběžníky MŠR	1891–1920	kar 1
6	Pozvánky na schůzi MŠR	1891–1946	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Budějice
Značka archivního fondu:	MŠR Budějice
Časové rozmezí:	1889–1949
Počet evidenčních jednotek:	3 (1 úřední kniha, 1 podací protokol, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	6
Rozsah v bm:	0,17
Stav ke dni:	19. 2. 2016
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 19. 2. 2016 – čj. SOAP/040-0270/2016